

БУРКУСЬ: ХТО СТОРОЖИВ СПОКІЙ ДОМУ ФРАНКА?

Уперше встановлено ім'я та породу одного з домашніх улюбленців сім'ї Франків – карпатського (гуцульського) вівчуря Буркуся. З'ясовано історію появи та окреслено характеристику цієї породи собак. Досліджено появу Буркуся у родині Франків та деякі епізоди з його життя. Проаналізовано вплив Буркуся на сусідські взаємини Михайла Грушевського та Івана Франка.

Ключові слова • Буркусь, карпатська вівчарка, Буркут, сім'я Франків, Михайло Грушевський.

Свого часу про Франкового kota довідалася вся Україна¹.

Та не всі досі знають, що у Франків був і пес. І не якийсь там розманіжений хатній декоративний песик, ні, а таки поважний, великий пес!

І от – знову маленьке відкриття! – на підставі різних джерел, більшість із яких виявила Наталя Тихолоз², вдалося встановити, що ж то був за собака, звідкіля він узявся і як його звали.

¹ Див.: «Кіт, що стане легендою». У музеї Франка у Львові відкрили вакансію музейного kota // НВ. Від 19. III. 2017. URL: <https://nv.ua/ukr/lifestyle/life/kit-shcho-stane-legendoju-u-muzeji-franka-u-lvovi-vidkrili-vakansiju-muzejnogo-kota-829856.html>; *Вербовська М.* Музей Франка у Львові прийняв на роботу kota // ZAXID.NET. Від 22. III. 2017. URL: https://zaxid.net/muzej-franka_u_lvovi_priynuv_na_robotu_kota_n1421275; *Плахта Д.* «Живий символ і серце Франкового дому». Про незвичну вакансію у львівському музеї Каменяра // День. Від 23. III. 2017. URL: <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/taum-aut/zhyvyu-symvol-i-serce-frankovogo-domu>; *Коріновська Н.* Музей Франка у Львові взяв на роботу kota // Громадське. Від 25. III. 2017. URL: <https://hromadske.ua/posts/muzei-franka-u-lvovi-vziav-na-robotu-kota>; *Крижанівська М.* Львівський музейний кіт Мурлика отримав свою першу посадову інструкцію // ZAXID.NET Від 5. IV. 2017. URL: https://zaxid.net/lvivskiy_muzejniy_kit_murlika_otrimav_svoju_pershu_posadovu_instruktsiyu_n1422526; Музеї Івана Франка... і кіт Мурлика // Karpaty.Info Blog. Від 9. IV. 2017. URL: <http://blog.karpaty.info/2017/04/09/muzei-ivana-franka/> та багато ін.

² Див.: Тихолоз Н. Тарас Франко про батька: без купюр // Франкознавчі студії. Дрогобич: Коло, 2012. Вип. 5. С. 503–525. Передруковано також: *Франко Т.* На Чивчин! // *Тарас Франко.* Вибране: У 2 т. / Упоряд. Є. Баран, Н. Тихолоз. Т. 1: І. Наукові та науково-популярні праці Івано-Франківськ: Видавець Сеньків М. Я., 2015. С. 681–687.

Так, тепер ми достеменно знаємо Франкового пса на ім'я.

Отже, 1903 року, рік по тому, як Франки вселилися до своєї оселі на Софіївці (вул. Понінського, 4), де тепер Музей, вірним сторожем їхнього дому став пес Буркут (чи лагідно – Буркусь).

Це був не безпородний дворовий собака (хоча і в тім нічого лихого нема, навпаки, не виключено, що й таких тримали Франки, бо принаймні в певний час пес був у них не один, у листах та спогадах виразно йдеться про «песиків», у множині!), а справжній гуцульський вівчур, полонинський собака чи, як іще називають, карпатська вівчарка³.

«Любий Татуся! Приїхалисьмо до Криворівної благополучно. Як там наші лесики [курсив мій. – Б. Т.], курочки, кролики?» – цікавилась Ольга Франко з Хоружинських у листі до чоловіка з Криворівні від 25 липня 1903 року⁴. А Михайло Грушевський у щоденнику та листах принаймні впродовж 1906 року чітко згадував Франкових псів, собак (у множині), «псячі дуети» тощо⁵.

Приблизним відповідником цієї рідкісної, унікальної гірської пастушої породи у міжнародній кінологічній класифікації є південно-східна європейська вівчарка (*Southeastern European Shepherd*), яку ще іменують буковинською⁶. Іноді таких собак у Карпатах називають волоськими псами чи просто волохами – вочевидь, гіпотетично пов'язуючи їхнє походження з Волощиною, або Валахією, – історичною областю між Карпатами і Дунаєм, на території сучасної Румунії; можливо, саме з «волоських» (румунських) Карпат прибули перші такі пси. Близькими родичами гуцульських вівчарок є словацький чувач, угорський кувас, польська підгалянська вівчарка, а трохи дальшими (поширеними в іншому географічному ареалі з подібними природними умовами) – італійська мареммо-амбруцька вівчарка, великий піренейський гірський собака. Усе це – великі гірські приотарні пси-пастухи.

³ Див.: Український Карпатський Вівчур – Гуцульський Вівчур: URL: <https://www.facebook.com/ukrainiancarpatsshepherd/>

⁴ Чернишенко Л. Листи О. Хоружинської до І. Франка (1892–1914 рр.) // Науковий вісник Музею Івана Франка у Львові. Львів: Каменяр, 2003. Вип. 3. С. 212.

⁵ Див.: Грич І., Тодійчук О. Іван Франко на сторінках щоденника Михайла Грушевського 1904–1910 рр. // Франкознавчі студії: Збірник наукових праць. Вип. 4. Дрогобич, 2007. С. 643; Грушевський М. «Щоденник». (Фрагменти) // Там само. С. 643–674; Грушевський М. Листи до Івана Франка. № 87. [Львів], в ніч з 20 на 21 жовтня 1906 р. // Листування Михайла Грушевського *The Correspondence of Mykhailo Hrushevs'kyi* / Українське історичне товариство; Національна академія наук України. Т. І. / Українське історичне товариство; НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка; авт. передмов.: Л. Винар, М. Жулинський; упорядкування, коментарі, вступна стаття Г. Бурлака. Київ, Нью-Йорк, Париж, Львів, Торонто: [б. в.], 1997. С. 95–96, та ін.

⁶ Див.: *Bucovina Shepherd Dog* // Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Bucovina_Shepherd_Dog

Стандарт породи українського варіанта гірської пастушої вівчарки ще, на жаль, остаточно не сформовано й офіційно не затверджено. Проте кінологи-ентузіасти, які прагнуть кодифікації, розвитку й популяризації саме українського карпатського вівчура (або гуцульського вівчура – єдиної усталеної назви наразі теж немає), розробили орієнтовну характеристику його особливостей:

«ГУЦУЛЬСЬКИЙ ВІВЧУР

(орієнтовний стандарт породи)

Походження: Україна, Карпатський регіон.

Використання: охорона та захист території знаходження сільськогосподарських тварин, людей, будинків.

Коротка історія породи: пастухово-охоронна собака давніх гуцулів, лемків, мадярів, румунів... Вони використовували даних собак для охорони, захисту від диких тварин та злодіїв. Подекуди даних собак використовували для полювання як травильних.

Загальний опис: гуцульський вівчар – крупна, сильна собака з густою шерстю та добре вираженим підшерстям. Шерсть достатньо довга. Масть біла, біла з чорними плямами, біла з бурими (рижими) плямами, та триколірна – поєднання білого, чорного та бурого (рижого). Білий колір є основним і «сорочка» формується на його фоні.

Загальний вигляд – благородний, який показує силу. Частини тіла пропорційні одна одній. Висота в колінах – середина висоти тіла. Скелет міцний. Мускулатура добре виражена, тип конституції – міцний.

Загальний вигляд корпусу – злегка розтягнутий. Тип поведінки – спокійний, сангвінічний.

Поведінка і характер: гуцульський вівчар – хоробрий, безстрашний, готовий захистити довірену йому територію, об'єкт – своїм життям. Дуже відданий господарю. Не потребує особливого догляду. З легкістю переносить погану «важку» погоду.

Голова: велика, але пропорційна тілу. Міцна. Не широколоба. Перехід від лоба до морди плавний, не різкий. Усі переходи і лінії голови плавні. Губи сухі, брилястість майже відсутня. Щелепи міцні, добре розвинуті. Вуха пропорційні голові, не сильно великі, трикутної форми, кінчик заокруглений, прилягаючі до голови, посаджені на рівні очей чи трішки вище.

Ніс: пропорційний голові, чорний. Допускається, але не є бажаним коричневий, рожевий.

Зуби: повна зубна формула, прикус ножицеподібний.

Очі: темно-карі, коричневі. Інші кольори допускаються, але не є бажаними. Злегка косий розріз очей.

Шия: середньої довжини, мускулиста. Тримає голову злегка вище лінії спини.

Холка: добре виражена.

Спина: середньої довжини, пряма, міцна, мускулиста.

Поясниця: коротка, міцна.

Круп: досить міцний, широкий. Допускається злегка скошений на 1–2 см.

Грудна клітка: глибока, опущена до ліктиків, не бочкоподібна.

Нижня лінія і живіт: від грудної клітки до заду злегка підтягнута, але без підриву.

Хвіст: посаджений низько. Довжина до скакальних суглобів чи трішки нижче. Кінець хвоста завжди трішки загнутий. Манера носіння – на спині. В стривоженому чи пригніченому стані носить опущеним.

Кінцівки: добре розвинуті, мускулісті. Лапи округлі, в клубку. Пальці щільно прилягають один до одного. З віком допускається злегка розпушеність лапи.

Руки: вільні, благородні. При русі лікті та коліна поставлені прямо.

Шерсть: середньої жорсткості, злегка хвиляста. Завжди з підшерстком, який є добре вираженим. На голові, вухах, внутрішніх частинах тіла шерсть трішки коротша, ніж на основних частинах тіла. Середня довжина шерсті від 8 до 12 см. На хвості та задніх частинах лап спостерігається невеликий підвіс, де шерсть може досягати 16 см. Можливе утворювання завитків з шерсті.

Колір: білий, слонової кості. Також можливі плями чорного, бурого (рижого, багряного) кольорів. Але білий колір є завжди основним, і йому надається перевага.

Висота в холці: кобелів 63–73 см, суки 55–68 см.

Вага: кобелі 35–60 кг, суки 30–55 кг.

В кобелів повинні бути два нормально вираженні сім'яники, розміщені в мошонці»⁷.

Цей розлогий фаховий опис дає змогу бодай приблизно уявити, якого саме хвостатого чотириноного приятеля мали Франки.

Знайшли свого майбутнього вірного друга й охоронця ще зовсім малим цуценям Ольга Франко з дітьми влітку 1903 (за іншими, менш переконливими даними, – 1905) року в Карпатських горах. Купили у гуцулів-вівчарів на полонині під горою Чивчин недалеко від теперішнього румунського кордону (тобто на межі історичної Волощини). Ймовірно, це могла бути одна з полонин того важкодоступного гірського закутка: Ледескул, Прелучний або Старостая. Привезли песика до Львова, до новозбудованої 1902 року родинної вілли на вулиці Понінського, 4, із далекого карпатського села Буркута (звідси й ім'я!), куди з Криворівні, де літували, вирудилися тоді Франкова з Франчатами, щоб «купити правдивої бриндзи на полонині»⁸. А перед тим, на початку серпня 1901 року, там відпочивав і сам Іван Франко: відвідував Лесю Українку, яка якраз тоді там перебувала з майбутнім чоловіком Климентом Квіткою.

⁷ Див.: Українська Карпатська Вівчарка // Hunting Ukraine: Ловецтво України (huntingukraine.com). URL: http://www.huntingukraine.com/index.php?option=com_kunena&func=view&catid=49&id=114565&Itemid=209; Карпатська вівчарка // Український карпатський гончак: Форум, присвячений карпатському гончаківі (carpathound.com.ua). 17 квітня 2015 URL: <http://carpathound.com.ua/forum/viewtopic.php?f=13&t=222&start=30>. З огляду на специфіку матеріалу, подаю зі збереженням особливостей фахової термінології і лексики, з мінімальними правописними правками.

⁸ Лист Ольги Франко з Хоружинських до Івана Франка. [Криворівня, 8 серпня 1903 р.]. Цит. за: Чернишенко Л. Листи О. Хоружинської до І. Франка (1892–1914 рр.) // Науковий вісник Музею Івана Франка у Львові. Львів: Каменяр, 2003. Вип. 3. С. 212.

Буркут – село на Гуцульщині, на березі Чорного Черемоша, що наприкінці XIX – на початку XX століття мало славу найдавнішого в Карпатах бальнеологічного курорту. Властиво, сама назва «Буркут» означає гірське джерело, що «бурчить» з-під землі. Буркотіти – бурлити, шумувати, вирувати.

Тут також бували та лікувалися цілющою природногазованою вуглекислою мінеральною водою вже згадані Леся Українка, Климент Квітка, а також Микола Міхновський, Юзеф Коженювський та багато інших відомих діячів науки, мистецтва, політики і культури... На жаль, тепер у цьому закинутому селі не мешкає фактично ніхто. Недарма його називають селом-привидом... Та зараз не про це.

Тарас Франко, другий син письменника, в автобіографічному оповіданні «На Чивчин!» (що його вперше опублікувала 2012 року Наталя Тихолоз) згадував:

«З мінерально-курортної місцевості Буркут, що над Черемошем, вибиралася в гори на прогулку мати і четверо дітей, віком від 9–15 років [себто Ольга Франко з Хоружинських та Андрій, Тарас, Петро й Анна Франки. – Б. Т]. Діти, точніше три хлопці, дуже рвалися в «верх», як ведмедики до меду. Наслухалися оповідань, що на горі Чивчин були колись копальні і ще й тепер знаходяться чудові кристали і що по дорозі багацько єсть ягід, як камінців у брід. <...>

По дорозі вступили до колиби вівчарів. Чабани, звичаєм людей темних, відсталих і забобонних, нарікали багато, просили тютюну або горілки, гроші брали не радо. Продали песика маленького, що котився по землі, як жива грудка, скомлів і лизав по руках. Діти несли його на зміну [тобто по черзі. – Б. Т]

Назвали його «Буркусь» і повезли до Львова. Песик ріс швидко, став волохатий і лютий, людину уважав за вовка, гарчав на своїх і гавкав на чужих, багато гостей покусав по ногах, порвав зубами штани і спідниці. Був пострахом усіх, що відвідували осібняк і бажали побалакати з його власником, поетом і рибалкою»⁹.

Виріс Буркусь на великого лютого собацюру, який нічтоже сумняшеся рвав штани й спідниці сусідам/сусідкам і несподіваним відвідувачам/відвідувачкам та завзято боронив спокій господаря від непроханих (а іноді й проханих) гостей.

Товаришував вірний пес Франкам і Франчатам у всіляких справах, забавах, спортивних змаганнях і туристичних виправах, зокрема супроводжував Петра у лещетарських мандрівках довкола Львова. Але іноді трохи лінувався, тож вертався додому скорше від господаря.

«Жваво мчав я вперед, сам одинокий, – трохи скрушно нотував Петро Франко у нарисі «На лещетах довкола Львова». – Пес Буркут, що біг з годину за мною, втомився та вернув домів»¹⁰.

⁹ Франко Т. На Чивчин!.. С. 681, 685.

¹⁰ Сова А. На лещетах довокола Львова (Невідома публікація Петра Франка) URL: <https://frankolive.wordpress.com/2018/02/07/на-лещетах-довкола-львова-невідома-пу/>

Позаяк описана в цьому нарисі мандрівка Петра Франка довкола Львова точно датована (8. 12. 1910), можна стверджувати, що станом на кінець 1910 року пес Буркут був ще живий; йому тоді, ймовірно, було трохи більше ніж 7 років.

Відомо, що Франкові пси своїм дзвінким та гучним гавкотом дуже дошкуляли найближчим сусідам і насамперед поважному професорові Михайлові Грушевському, який, зокрема, гірко скаржився Іванові Франку в розпачливому листі, писаному вночі з 20 на 21 жовтня 1906 року:

«Утік від міста і від людей як міг дальше, щоб мати спокій, могли жити й працювати – куди тікати далі, коли й тут не маю спокою, тої можливості жити й працювати – і то від сусідства Вашого, з якого так тішився і тішився б. Досить прикрості від крику, свисту, стріляння і т. д. Але вже над міру можливості – те що дошкуляє мені псярня.

Не можна вийти на повітря, відчинити вікно, при зачинених вікнах скупити свої гадки або заснути, щоб не перешкодили тому вдень і вночі, рано, в полудне і в північ проникливі псячі голоси і нерозлучні з ними гіркі (або й більше ніж гіркі) гадки, що не дає мені жити псярня Ваша – мого товариша й приятеля, котрому я не раз – перемагаючи свою амбіцію і гірке чуття – не раз говорив, поясняв, як я терплю від сього і просив мене від тої тортури увільнити. <...>

Пишу в ночі, збуджений і вибитий зі сну собачим брехом і воєм, що лунає над моїм ухом – по цілоденних тортурах від тих псячих дуетів, соло etc., з невралгічними болями від сього всього»¹¹.

Можемо припустити, що гонорово «солював» у цьому собачому хорі маєстатичний Буркусь!

Прикметно, що цього листа Михайло Грушевський не передав сусідові особисто, з рук у руки (через паркан!), чи, скажімо, через служницю, а надіслав поштою, та ще й на службову адресу – в Наукове товариство імені Шевченка, де обидва тоді разом працювали¹². Таким великим було його роздратування...

На сусідську скаргу-філіппіку Іван Франко ввічливо відповів розгніваному професору довгим листом від 27 жовтня 1906 року, де, зокрема, зазначив:

«Зрештою, я ще в понеділок, перед одержанням Вашого листа, написав карточку до rakarza miejskiego [польськ. міського гицля. – Б. Т.], щоб позабирав псів, та досі не було його. Сьогодні йду до нього особисто і надіюся, що від завтра буде спокій»¹³.

Та маємо серйозні підстави стверджувати, що гицлям господар псів таки не віддав, а спокою між сусідами не було і далі.

¹¹ Грушевський М. Листи до Івана Франка. № 87. [Львів], в ніч з 20 на 21 жовтня 1906 р. // Листування Михайла Грушевського... С. 95.

¹² Пор.: «8 [жовтня 1906 р.]. Лист рішив відіслати Франку – поштою до Т[овариства]». Цит. за: Грушевський М. «Щоденник». (Фрагменти)... С. 654.

¹³ Франко І. Зібрання творів : У 50 т. Т. 50. Київ : Наукова думка, 1986. С. 298.

Наскільки заважали Франкові пси (вочевидь, включно з Буркусем) професорові Грушевському, можна судити з фрагментів його щоденника. Особливо рясно представлена «псяча» тема в нотатках за 1905–1906 роки. Ось кілька з них, до прикладу, з датами відповідних записів (Грушевський датував їх за старим стилем)¹⁴.

28.05.1905

Вночі – може за пімсту, докучав пес Франка, і я дуже злу ніч мав...

6.06.1905

Попсував мені гумору пес, збудивши над раном. Се мене впровадило в деякі прикрі гадки, й я вибрався до Фаерштайна – чи би він мене загіпнотизував, але він відмовив, лише радив зробити віконниці, коци etc.

...Вертався разом з Фр[анком] і скаржився на пса. Фр[анко] висловив співчутте, м[а]б[уть] не підозріваючи, що по-сусідськи повинний би відселити того пса.

31.07.1905

Кепсько спав – пес Франковий і мухи попсували таку гарну, холодну ніч.

29.06.1906

По довгім спокою зачали мені Франкові пси докучати, просив його зробити порядок...

1.07.1906

Франко мав мати реферат і не прийшов. Просив його за псів – він годиться відправити.

6.07.1906

Витранспортовано нині Франкових собак – він хотів лишити одну, я упросив не лишати. Тепер спокій...

16.08.1906

...Прибігла до Фр[анка] назад сучка, і я – мабуть, з того зле спав... ніяк себе не в спокою і не погамую. Прикро мені з такими нервами...

7.10.1906

Було тепло, і я ліг спати при відчиненім вікні, але о 12 збудив мене Франків пес, я встав і під вражіннем сього написав листа до Фр[анка], представляючи се неприязнство з тими псами (пси цілий день як на те докучали).

10.10.1906

Все ще я під вражіннем листа до Фр[анка]. Пси брешуть собі, хоч і менше...

14.10.1906

Кинув мені Франко розпучливий лист, так що я зараз пішов відшукати його в Товаристві і заспокоїти – він заспокоївся скоро і легко, і ми вернулися разом.

22.10.1906

Але псів Фр[анко] далі держить собі.

¹⁴ Див. докладніше: *Грушевський М.* «Щоденник». (Фрагменти)... С. 643–674.

Що ж, бідним сусідам можна, звісно, поспівчувати. Та розуміння заслугує й родина Франків, відома своєю любов'ю до тварин і високою екологічною свідомістю та біоетикою, якщо вжити сучасної термінології. Пес для них, без сумніву, був не просто домашнім улюбленцем і сторожем, а повноцінним членом родини. Тож відмовитися від нього чи тим паче позбутися його – означало зректися друга, зрадити близького приятеля. Вони не просто тримали, – вони по-справжньому любили собак.

Тож не дивно, що невдовзі після найбільш гарячої фази «собачого» конфлікту Франків і Грушевських наймолодша з Франкових дітей, на той час 15-річна Ганнуся, висловлювала бажання, аби до гамірного товариства їхньої великої родини приєднався... іще один гуцульський вівчур! (тільки маленький). «Гандзя просить хлопців принести з гір красного песика-Буркуся»¹⁵, – писала в листі до Івана Франка від 25 серпня 1907 року його дружина Ольга: тато з хлопцями відпочивали того літа в Криворівні, на Гуцульщині, а мама з донею пильнували господарки у Львові. Та чи виконав письменник разом із синами-Франчатами побажання своєї єдиної донечки і їхньої рідної сестрички – можемо лише здогадуватися...

Прикметно, за яких кілька років у Грушевських також з'явився песик – пудель Ріккі, якого подарували 25 грудня 1908 року як різдвяний презент їхній єдиній донечці Катрусі¹⁶, що її вдома кликали Кулюнею¹⁷. Відтоді Ріккі був товаришем дівчинки в забавах і навіть першим слухачем її вправлення у грі на фортепіано¹⁸; вона його дуже любила і часто згадувала про нього в листах до рідних. А господарі навіть увіchnили цуцика на світліні, зроблений в одній із кімнат львівської вілли!¹⁹ Цікаво, чи заважав Ріккі панству Грушевських своїм дзвякотом, чи, за давньою приказкою, своя сорочка ближче до тіла, чи то пак свій пес і гавкає милозвучно...

Та це вже зовсім інша історія.

І вона не так про собак, як про людей, особливості їхнього характеру, ставлення одне до одного і подвійну мораль.

¹⁵ Чернишенко Л. Листи О. Хоружинської до І. Франка (1892–1914 рр.)... С. 216.

¹⁶ Різдвяно-новорічні свята в родині Грушевських // Всеукраїнська асоціація музеїв. URL: http://viam.org.ua/uk/802:Різдвяно-новорічні_свята_в_родині_Грушевських; також див.: Фотографії Строго Львова. Від 8. І. 2018. URL: <https://photo-lviv.in.ua/rizdviano-novorichni-svyata-v-rodyni-hrushevskiyh/>

¹⁷ Панькова С. Найдорожча Кулюня. Найбільше кохання Михайла Грушевського // Історична правда. Від 15. VI. 2017. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2017/06/15/149947/>

¹⁸ Див.: Там само.

¹⁹ Див.: З архівних студій музею 2016 року // Музей Михайла Грушевського. URL: <http://immh.kiev.ua/z-arhivnih-studiy-muzeyu-2016-roku/>

* * *

Отже, знайомтеся: ще один член родини Франків: пес Буркут.

Рік народження – очевидно, 1903 (адже купили у вівчарів його зовсім малим цуценям!). Рік смерті наразі невідомий.

Він пильнував Франка і його сім'ю.

Дякуємо, Буркусью!

Хай пробачить твою собачу душу – душа професора Грушевського...

P.S. Світлин Франкового Буркуся, на жаль, не збереглося, чи принаймні досі виявити не вдалося. Але нащадки Буркуся і досі своїм гавкотом бадьорять гуцульські Карпати і ревно охороняють своїх господарів – чесних гуцульських ґаздів, ґаздинь та й ґаздівських дітей, та й їхню маржинку, як колись давно – Франків і Франчат!

Bohdan TYKHOLAZ

BURKUS: WHO GUARDED THE PEACE OF FRANKO'S HOUSE?

For the first time, the name and breed of one of the pets of the Franko family – the Carpathian (Hutsul) shepherd Burkus was established. The history of the appearance and characteristics of this breed of dog are outlined. The appearance of Burkus in the Franko family and some episodes from his life are studied. The influence of Burkus on the neighborly relations between Mykhailo Hrushevskyy and Ivan Franko is analyzed.

Key words: Burkus, Carpathian Shepherd, Burkut, Franko family, Mykhailo Hrushevskyy.